Ч. 64. (563.) Львів, четвер дня 29. марта 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В займитих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3). Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	17 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	34 фр.

Російська революція і українська справа.

Сучасна війна з одного боку притупила наш змисл відчуваня великих подій, а з другого боку так сильно заанґажувала нашого духа і заабсорбувала нашу увагу, що ми мало відчуваємо і розуміємо події, які коять ся в Росії останніми днями. А в дійсности сї події далеко важнійші, як се, що від трьох літ доконало ся в окопах Европи і вони будуть мабуть одиноким додатнім результатом сеї війни.

Подумати-б! Микола II, гордий володар страшної царської Росії, цар, що на свято своєї коронації міг собі позволити на крівавий бенкет, який стояв тисячі трупів, щоби величнійше випав у вечір двірський баль з нагоди його коронації, цар, іменем котрого видано більше число присудів на смерть, заслане і тюрму, як не в одного пануючого є підданих — сей цар на візване народу підписує покірно акт абдикації, стає вязнем і корить ся перед кількома мужами, яких ще вчера міг він засудити на Сібір, щоби тільки остати при житю. Чи є в історії друга личність величнійша своїм трагізмом і красший тип для Шекспіровських королівських драм, як Микола II, гордий „освободитель підяремної Русі?“

Та в тій хвилї не о естетичні ефекти нам ходить: для нас важнійше се, які можуть бути наслідки нинїшної царської драми.

Покищо ходимо в тумані невідомого. Знаємо тільки се, що революція у своїм нутрі від самого початку роздвоїлась. І не диво. Не один був її аранжер, не однакова ціль і не однакові способи. Мілюков і Керенський-Чхеїдзе.. Яка пропасть між сими двома типами, героями революції, речниками мас! Мілюков запроданець Великої Британії, чоловік, що свого часу говорив кореспондентови „Corriere della Sera“, що в Галичині не сміє бути мазепинства, тільки російська культура, чоловік, що ані разу підчас воєнних думських дебат не обізвав ся за приспішенєм мира, а противно в Анґлії набирав ся все „ратного духа“ та ще не так давно говорив одному з анґлїйських журналїстів, що немає і мови про революцію в Росії в часї сеї війни, бо Росія „на революцію гаразд підготовилась“ — а з другого боку щирі заступники мас, Керенський і Чхеїдзе, що з думських лав без впину взивали до ратованя народу, який лле кров, не знати за кого і завіщо, добивались аґрарної і адміністративної реформи, взивали, щоби народови, а зглядно його недобиткам, що вернуть з окопів, зготовити дар волї, а навіть не забували і про Українців. Що ж отже дивного, що ціль одної і другої революційної пари не покриває ть ся, а тим самим в лоні нового правительства ферментує і готовить ся буря.

Мілюков ділає з рамени Анґлії, яка має на меті зробити Росію сильнійшою для дальшого веденя війни та усунути можність заключеня окремого мира. Керенський-Чхеїдзе хотять використати критичний момент і виборোти народам Росії волю та як найскорше покінчити крівавий европейський бенкет, на якому жертвенним козлом є передовсїм, а майже виключно, народні маси. На випадок побіди Мілюкова маси здобули-б не богато, а центральні держави не мали-б зовсїм причини до вдоволеня з приводу вибуху революції — в противномум-ж разі ми стояли-б перед початком кінця воєнної драми, а для російських народніх мас отвирали ся б ясні овиди волї і економічних реформ. Мілюков має армію сих, що ще до недавна машінально повтаряли вивчену фразу; „за веру, царя і отечество“ — а противна сторона армію освідомлених народнїх мас, що голосять: „далой самодержавіє“ — нам треба землї і волї!

Хто вийде побідно? А може ні одна ні друга сторона, тільки хто третій — ворог обох сторін?

З таким питанєм дожидаємо з дня на день вістий з розбурханого російського океану, бо покищо переживаємо хвилї гнїтучої непевности.

На всякий випадок надії на красше сильно збільшились. Бо якнебудь покінчить ся отся наймогутнійша дія світової драми, Росія після війни вже не остане Росією давнїх царів. Народи Росії вперше держать свого царя у своїй вязниці і диктують йому своє право і вперше армія корить ся приказами лївиці Думи. А така лекція не проходить без наслїдків.

Тим більше надій будить революція в серці українського народу. Бо хотяй би навіть не побідила партія робітнича, на чолї котрої стоять Керенський і Чхеїдзе, що ще недавно в Думі добивали ся між иньшим і прав для української культури, хотяй би Росія не перемінилась в републіку, чи — як хочуть Фінляндці — союз кількох републік, то всеж таки в обновленій Росії гнет української культури і думки не може мати місця, як не матиме місця суспільно-політичня неволя, з якою боре ся навіть Мілюков.

Ось чому ми, Українці, захоплені розвоєм подій в Росії більше чим який другий нарід, покищо звязаний з російською державою.

Й. Карманський.

З діяльности Українського Педаґ. Товариства.

В середу минулого тиждня зійшли ся члени Головної Управи У. П. Т. на чергове засїдане, яке з правила відбуває ть ся що два тижні з огляду на велику скількість ріжних справ, що дотикають безпосередно, чи посередно нашого шкільництва взагалї; з окрема розвою приватних ґімназій, семинарії, виділових і народних шкіл.

Із звітів предложених управами ґімназій в Яворові і Долинї стверджено гарний розвій обох сих шкіл. Лише Головна Управа не може прийти їм з помочю в сплатї гіпотечних довгів, затягнених на будову шкільних будинків; всеж має надію, що звісна з рухливости і дбайливости Старшина кружків винайде поки що спосіб, передержати сей критичний час.

При зменшенім наплииві жертв зростають видатки на прочі школи, яких розвій не менше важний. В першій мірі забезпечене єствованя учит. семинарії, одинокої у нас женської фахової школи, належить до дуже важних завдань Головної Управи. Вагу сеї школи зрозуміти легко супроти сумного факту зменшеня числа учительських українських сил до сеї міри, що ще перед війною на загальне число 17.000 учит. в Галичині було Українців 2.000, тепер, серед воєнних подій се число представляєть ся ще нужденнійше. Також не малої ваги є розвій укр. виділової школи, приготовляючої кандидатки до семинарії, до торговельних шкіл та иншого практичного званя, на яке так мало доси у нас звертало ся уваги. На значінє своїх народних шкіл у Львові вказуєть ся часто в комунїкатах Головної Управи. Єствуючі чотири народні школи на удержаню кружків не можуть також без помочи фондів Головної Управи обійти ся. Ось на попереднїм засїданю рішено прийти школї ім. Грінченка в поміч підмогою 3000 кор., школї ім. кор. Данила 1500 кор., школї ім. кн. Льва 1000 кор. на удержанє, а 1000 кор. на відчинене третої кляси. Наші народні школи мусять що до приміщеня, обсади учит. сил та вивінованя в наукові середники, стояти на рівні з публичними львівськими школами, на які місто призначує міліонові видатки з податків. Поставлене наших шкіл на висоті вимог є конечне з огляду на добрий успіх навчаня, а також від сего зависить справа признаня для них права прилюдности.

Та Головна Управа не лякає ся зросту видатків на свої школи, щей з слїдуючим шкільним роком заміряє збільшити число шкіл, менше клясові доповнити до 4. клясових, а 4 кл. перемінити на виділові.

Стоячи перед великим збільшенєм видатків на цїли шкільництва, обмірковує Головна Управа способи над придбанєм потрібних фондів зреформованєм, зглядно зосередненєм всїх жертв, що впливають доси на просвітно-шкільні цїли Товариства. В сїм ділї придалаб ся дуже прилюдна дискусія в нашій пресї. Жертв не скупить наша суспільність на двигнене своїх шкіл. Коли перед війною сума жертв на приватне шкільництво по звіту краєвого шк. Союза виносила понад 100.000 кор. річно то тепер, коли силою подій весь тягар удержаня шкіл спочив на Укр. Педаґ. Товаристві та сама суспільність не відмовить своєї помочи Товариству для здійсненя його завдань.

* * *

На численні письма до канцелярії У. П. Т. в справі постанов що до приватних іспитів з народної чи виділової школи подаєть ся отсим до відома слїдуючі інформації:

Приватні іспити, звані звичайними, бо відбувають ся у звичайній порі, с. є. в червни з кінцем і у вересни з початком шкільного року для молодіжи у шкільнім віці (перед 15. роком житя) можуть здавати ученики-ці впрост за повідомленєм найблизшої дирекції 4 кл. школи, (отже прим. з львівського повіту в дирекції україн. школи ім. Шашкевича ул. Скарбковска ч. 37.

Особи, що вже вийшли з шкільного віку (над 15 літ) можуть зголошувати ся до іспитів надзвичайних, предкладаючи шкільній Радї краєвій в Бялій подане з долученєм метрики, (свідоцтва шкільного) та вказанєм місця, де петент бажає здавати іспит.

Подаючи отсе до відома, звертаєть ся увагу на велике значінє свідоцтва з покінченої четвертої кляси народної школи (міського типу) в практичних цїлях, бо воно дає право вступити до зелїзничої служби, до промислових і виділових шкіл, а також ученики з сіл можуть здавати іспит на курс приготов. в семинарях.

Тому, що богато наших шкіл не функціонує як слїд, або як в низше типових 1—2 клясових не учать зовсїм нїмецької мови, булоб вказане заняти ся по всїх таких селах приготованєм молодїжи до іспитів з 4 кляси.

При іспиті вимагаєть ся з української і польської мови, гладкого прочитаня і оповідженя легкого уступу, написаня диктату, розложеня реченя на части мови і части реченя; з рахунків переробленя після підручника чотирох ділань числами цїлими одноім. і многоімен, дробами десяточними і звичайними; з нїмецької мови: читаня і написаня диктату, відміни імен. з прикметником, відміни слабих і міцних дієслів в 5. часах у виді діяльнім і страдальнім.

Як підручника до нїм. мови можна ужити для легшого вивченя також виданя Тов. Про

світа ринок ч. 10 або Ант. Окпиша ул. Кадецка ч. 4. Впрочім всяких близших пояснень уділить радо канцелярія Українського Педаґ. Товар. ул. Мохнацького ч. 12.

Революція в Росії.

Урядова візита амбасодорів у нового рос. правительства.

КОПЕНГАГА. (Ткб) З Петрограду доносять, що в суботу амбасадори союзників зложили урядову візиту новому російському правительству. Англійський амбасадор Buchanan повитав нову щасливу еру, яка настала для Росії, і візвав Росію, щоб більше ніж коли-небудь звернула увагу на війну, щоб можна віднести кінцеву побіду над Німцями. Амбасадори італійський і французький промовляли в подібнім тоні.

Мілюков подякував і сказав, що тимчасове правительство має за задачу зорґанізувати всі сили краю до спільної праці для побіди. Не має воно висшого бажаня як здійснити сю програму.

Миколу Миколаєвича мають арештувати.

БЕРЛІН. (Ткб.) Про усунене вел. кн. Миколи Миколаєвича з становища начального вожда довідуєть ся „Vossische Zeitung“:

Тимчасове правительство оголосило маніфест про іменоване вел. князя начальним вождом як добровільне зарядженє царя. Одначе в дійсности примушено царя підписати предложені йому документи.

Нове правительство було без сумніву рішене віддати начальну команду вел. князеви одначе він не вибрав ся зараз до Петрограду, бо здаєть ся, що нове правительство мусить числити ся зі змаганями побічного соціялістичного правительства, яке завзято поборює його іменоване.

Д. 19 с. м. вел. князь одержав від нового правительства телеґрафічне запрошене, щоби прибув до Петрограду, з чого правдоподібно віс, що нове правительство в справі його іменованя порозуміло ся з побічним соціялістичним правительством.

В дійсности була се лапка, щоб заманити вел. князя до Петрограду і там зробити його нешкідливим. Мабуть зараз його арештують.

Аґітація проти війни.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) До дневника „Telegraf“ доносять з Петрограду: По нараді міністра війни з ґен. Кораловим рішено, щоб ґенерал особисто вияснив трудовикам і соціяльним демократам, що війна стає неможлива, коли вони далі будуть вести аґітацію серед жовнірів і взивати нарід, щоб не підписував пятої воєнної позички.

Війська на ризькім фронті зложили присягу.

ПЕТРОГРАД. (Райтер). З Риґи телеґрафують, що туди прибув міністер війни Гучков. Тамошні війська зложили присягу вірности новому правительству. Висланці правительства вернули з риґського фронту. По їх звідомленю військо в стрілецьких ровах проявляє знаменитий запал.

Арештоване священиків.

БЕРЛІН. З Штокгольму доносять: В многих околицях Росії священики остали вірні цареви і аґітують серед темних мас народу, поясняючи, що не вільно ломати даної цареви присяги.

З того приводу революційне правительство дуже переслідує священиків, котрі також становлять значний континґент арештованих.

Новий прокуратор Синоду.

КОПЕНГАГА. (Ткб) До дневників доносять з Петрограду, що князя Львова іменовано прокуратором Синоду, а Ухтомського петроградським митрополитом.

Рада на бунтівників.

ШТОКГОЛЬМ. На випадок бунту поодиноких ґруп армії революційний комітет постановив здержати цілковито довіз живности для тих бунтівників і приневолити їх голодом до здачі.

Петроградови грозить голод.

ПЕТРОГРАД. Виконуючий виділ думи видав знамениу відозву до населеня, в котрій між иньшим сказано: Столиці Росії грозить голод.

Засоби нагромаджені попереднім правительством вистануть заледви на кілька днів. Також армія виставлена на небезпеку голоду. Горожани, святим вашим обовязком подумати про заосмотрене армії і держави.

Борби між російськими військами.

БЕРЛІН. (Ткб) Кореспондент „Localanzeiger a“ в Штокгольмі довідуєть ся в справі принятя через російську армію відомости про революцію: Війська, що стоять на північнім фронті, вважають ся непевними для нового правительства.

На першу відомість про розрухи богато тих військ усунено з фронту. Вони допустили ся богато проступків.

В Ревлі війська вірні цареви уладили погром звернений проти робітників.

Вислано з фронту богато військ, щоби розоружили збунтованих. Вкінци вивязала ся формальна битва на улицях, що тривала два дні. Її рішив перехід військ маринарки на сторону революції.

Команданта твердині розстрілено.

Фабрики і склепи замкнені. Приїхали члени думи, щоби привернути спокій. Війська, що находять ся за фронтом, допустили ся рабунків і підпалів, а управа армії не могла сему запобічи.

Ґрупа армії Брусілова поки-що розмірно спокійна. Брусілов сам є рішучим противником революціонерів, але тепер є рішений остати невтральним.

Непевність революції.

АМСТЕРДАМ. (Ткб). В поїзді, в котрім міністер війни і кореспондент дневника „Times“ їхали до Пскова, знайдено ся богато підбурюючої літератури, між иншим число дневника „Правда“, з відозвами і рішенями соц. дем. комітету. Сей кореспондент каже, що прихильники скрайного напряму мають ще на жаль в руках почту, зелізниці і телеґраф. В дорозі з Пскова до Риґи кореспондент чув богато про останні події. Йому говорено, що найтяжшим допустом для царської пари було те, що її опустили всі особи, котрим довіряли.

КОПЕНГАГА. (Ткб.) „Politiken“ пише: Донесеня ріжних фінляндських часописий свідчать про те, що радикали і соціялісти в Росії пильнують ся. Офіціяльні вісти про побіду революції о стільки правдиві, що те, що було, впало, але новий устрій не спочиває ще на тривкій підставі. Розпутано сили, про які авторам замаху стану аніж не снило ся.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) З Петрограду доносять під д. 26. с. м., що там відкрито около 600 скорострілів розставлених в ріжних точках міста.

БЕРНО. (Ткб.) Міністер справедливости заявив петроградському кореспондентови дневника „Petit Parisien“, що полки, котрі прибули до Петрограду, щоби взяти участь в революції, будуть відіслані до своїх залог під умовою, що ті війска і їх офіцири виберуть комітети, що остануть в звязи з центральним комітетом.

Жінки не будуть брати участи в виборах, бо така реформа не дасть ся перевести в теперішних тяжких умовах.

Російські команданти.

ПЕТРОГРАД. Дневник „Socialdemokraten“ дістав приватну вістку з Петрограду, що остаточно постановлено номінацію ґен. Алексєєва на начального вожда армії.

КОПЕНГАҐА (Ткб.). З Петрограду доносять, що ґен. Лешицького іменовано командантом ґрупи військ на російськім західнім фронті.

Мілюков про ціль війни.

ЛЮГАНО (Ткб.). Італійські дневники доносять, що Мілюков також перед представителем париської Аґенції „Радіо“ заявив, що Росія буде дальше вести війну аж до побіди, щоби заняти Царгород і освободити всіх австро угорських Славян. Сербія і Румунія повстануть більшими, як були передше і будуть зорґанізовані в полудневе-славянську державу так сильну, що німецькі замисли на Балканах стрінуть непоборимую запору.

Владивосток і Архангельск прилучають ся до революції.

АМСТЕРДАМ (Ткб.). З Петрограду доносять: Міністер війни Гучков дістав з Владивостоку і Архангельска телеґрами, що залоги тих пристаний, сибірська фльота і фльота ледового Океану признали тимчасове правительство.

Татари і Кірґізи за революцією.

ПЕТРОГРАД (Ткб.). Звідомлене з Ташкенту доносить: Сарти, Татари і Кірґізи прилучили ся до революційного руху. Відбувають ся великі торжества. Міста і села пристроєні хоругвами. В усіх мечетах відправляють ся благодарні богослуженя. Товпа населеня, числом понад 800.000 людий, в народних строях зладила маніфестацію. Повстав великий ентузіязм, коли ґен. Куропаткін, як ветеран російсько-японської війни, виголосив промову. Подібні сцени розіграли ся також в Омску.

Малий фейлетон.

Весна до нас витає
Витає і краса,
Та чи всьміхнеть ся серце
До цвіту, до житя?

Росте надія в серци
На весняні дні,
Щоб кращими нам стали
Для вольної сімї!

Щоб труди не пропали
У заході марнім —
Щоб в вольній Україні
Засяло сонце всім!

Прімавера доня.

ІВАН ЯРЕМИЧ.

Із днів слави 58 полку піхоти.

Цісарський і королівський 58 полк піхоти має за собою славну минувшину ще з часів австрійсько-італійської війни. Від тоді за його хоробрість прозвано його полком „Вальонів“. Усі полкові відзнаки носять се славне імя. Старшина полку у своїх принагідних промовах до жовнірів відзиваєть ся все уперто словами „хоробрі Вальони“.

Полк рекрутуєть ся зі station станіславівського, богородчанського та солотвінського округа, тому в 75—80 проценті складаєть ся виключно з жовнірів Українців. Інородці се Поляки, Жиди, Чехи і Німці.

Як усі українські полки східної Галичини, так й 58 вславив ся в крівавих боях з Москалями в 1914 році в східній Галичині, а потім в Карпатах на Чорногорі. В 1915 р. перенесла його начальна військова команда в західні Карпати. Підчас славної нашої офензиви боров ся він під Перемишлем, а потім в північній Галичині, під Люблином, Холмом, Володимиром волинським, а в кінци в околицях города Л.,

Мені судилось щойно від самого початку 1916 року бути в рядах сего славного полку, тому й се, про що я коротесенько, переказувати му, відбувало ся в сьомуж році підчас сих крівавих боротьб на Волині. На тих місцях, де лягло більше число жовнірів того самого полку є тепер гарно прибрані полкові цвинтарі. По середині сих кладовищ на високому хресті звичайно є прибита табличка з написию в німецькій і українській мові з тими пропамятними словами, якими ушанували Греки своїх героїв в Термопілях:

„Путнику, йди і скажи усім,
що ми вірні законам до послідього
своє сповнили“.

З початком січня 1916 року прийшов цілий наш полк на супочинок до села С. Кола города Б., куди прибув вісімнайцятий і девятьнайцятий доповняючий курінь. Якийсь час доповнювано і реорґанізовано полеві сотні та курені. Як усе у ладі було, ходили курені по одному на 14 днів у розстрільну на фронт під Б. г. коло П. Инші курені, що позіставали на супочинкови перед і по полудни вправляли і муштрували ся. Увесь сей час на боєвому фронті тривала позиційна боротьба. Було супокійно, хиба деколи в ночи перестрілювали ся передні

сторожі, або в день острілювано ворожі літаки, що в погоду часто перелітали понад наші окопи.

З початком цвітня цілий полк перейшов у резерву до села Ч. на В. Було тоді нових 14 полевих сотень. З відсіля ходили сотні на фронт на роботу і у розстрільну до села Т. під город Л. то до села К. М. Сотні між собою зміняли ся. В вільний час вправляли ся в стріляню і в муштрі.

Позиційні боротьби подекуди переходили в оживлені артилерійські бої. В другій половині мая діяльність на боєвому фронті дещо була стихла. В погідні, горячі дні перелітали наші і ворожі літаки та пильно гляділи на рухи ворогів.

До нас доходили з полудня вісти про славні побіди наших військ над Італійцями. Ми предчували, що й нам леда день прийдеть ся змірятись з лютим ворогом.

Страшна буря надійшла цілком нечайно. В ночі з 3. на 4. червня счинили Москалі страшний барабанний огонь на відтинок боєвого фронту К. М. Цілий полк заалярмовано. Вмить збігли ся жовніри у збірку своїх сотень, розлягаючись команда і сотні за сотнями пішли на схід на стрічу тій страшній бурі. Нам у перше довелось почути такий страшний огонь московської артилерії. Ціла місцевість К. М. перед нашими очима горіла огневими язиками вистрілів пушок та експльодуючих стрілен. У селі, мов пеклі кипіло серед тріскоту, гуку та реву страшного оружа.

Ми ввійшли в густий ліс. В лісі на дорозі метушня. Гук пушок відбиваючи ся о кожде дерево кріпшав. Подекуди з поза наших плечий відзивали ся наші батерії. Розляг ся грімкий приказ командантів, вмить усі сотні розлили ся в довгі густі розстрільні, почім люди почали вкопувати ся. Робота йшла серед сеї пекольної музики дуже скоро. Над ранок вже усі були вкопані. До нас тільки деколи доходили ворожі стрільна, так жадної шкоди нам не робили.

У сих свіжих стрілецьких ровах лежали ми два дні. Метушня попереду нас то угавала, то знову счиняло ся пекло. Гураганний огонь ворожих батерій трівав на силі нераз й пів дня. Як він лише занімів, одвічала такою самою силою наша артилерія. Ми не знали точно, що перед нами діеть ся. Тисячі легко і тяжко ранених переходило попри нас, так ми їх не питали, бо се були здебільша Мадяри, від котрих годі було щось путнього довідати ся. Дні були горячі, а ночі доволі холодні, погідні і місячні.

(Далі буде),

НОВИНКИ.

— **Відзначеня Українців.** У. С. С. приділені до армії, а то: Василь Воронюк, Михайло Цяпка і Віктор Костецький зістали відзначені зелізними хрестами заслуги III. кл. на стяжці мед. хоробрости.

П. Дяків, одн. добр. з Кіцманя зістав відзначений срібною медалию хоробрости. Качур Іван, з Братковець пов. Стан. зістав відзнач. великою срібною медалею I. кляси. Срібними хрестами заслуги з короною на стяжці хоробрости зістали відзначені: Вахм. жанд. Теодор Пищик, Михайло Лучка, Мих. Дячук, Мих. Горбачик, Андрій Бирковий, Петро Рурка, Мих. Лоник, срібною мед. хоробр. I. кл. Онуфрій Олексюк, II. кл. Утрин Григорій, бронзовою медалию і зелізним хрестом заслуги. Стах Альфавіцький, Теодор Вонтух, Микита Спас, Андрій Шиделко, Дмитро Лобоцький, Кароль Бор зелізними хрестами заслуги, Іван Воробій, німецькою срібною медалию.

— **Курс для рільничих секретарів Філій Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові.** Краєве Товариство господарське Сільський Господар у Львові, рішило установити в 10 повітах середної Галичини при своїх Філіях рільничих референтів, платних з фондів головного Товариства. Задачею рільничих референтів є познакомити ся з господарськими потребами населеня на своїх областях рільного господарства і старати ся заспокоїти її потреби через уділюванє порад населеню, посередництво у місцевих і висших властий, інформованє Тов. „Сільський Господар“ у Львові і господарської комісії Парляментарної Репрезентації у Відни; з окрема: помагати пошкодованим при відбудові знищених громад після вказівок поданих в брошурі: Відбудова краю і дальших вказівок Сільського Господаря; помагати населеню використати державні підмоги призначені на віднову рільництва, годівлю худоби і безрог, садівництво і огородництво, використувати всі правні постанови видані для оборони рільників; помагати відновити приватні і кооперативні спілки з области промислу рукоділя і торговлі, давати поміч при віднові економічних орґанізацій, як Кружки і Філії Сільського Господаря, господарсько-торговельні спілки і т. п.; основувати повітові канцелярії безплатної поради при Філіях Сільського Господаря і по можности провадити сї канцелрії. Рільничі референти се платні виконуючі орґани головного товариства Сільський Господар і його філіяльних рад і посередники між Товариством а населенєм і дорадники і помічники населеня під теперішню тяжку для рільництва хвилю. Щоби дати нагоду кандидатам на референтів познакомити ся перед виїздом на свої місця на провінції зі справами з области відбудови громад, віднови рільництва, промислу, рукоділя і торговлі, правними постановами дотично сих областий господарських, правними вказівками що до військових причинків, воєнних чинитьб і шкід, порад в справах апровізаційних, військових звільнень для рільників і ремісників та вказівками як відновити і приноровити до теперішних воєнних часів наші економічні орґанізації устроює Товариство чотириодневний курс у Львові. Товариство застерігає собі свобідний добір осіб на обсаду повітових рільничих бюр з поміж учасників курсу. Першенство будуть мати особи теоритично і практично з рільництвом познакомлені. Товариство радо повитає на курсї добровольців і особи, якіби Філії з власних фондів бажали ужити до помочи при віднові господарства. Кандидати не узглянені не мають права жадати від Т-ва яких небудь зворотів з титулу їзди і перебуваня у Львові підчас курсу. Дуже пожаданим булоби, щоби на сей курс явили ся одиниці, що мають вести повітові канцелярії безплатної поради при Філіях Сільського Господаря. Курс розпічне ся дня 9. цвітня 1917 о 9 тій з рана. Зголошеня Філій і поодиноких осіб слати телеґрафічно на адресу „Сільський Господар“ Львів, Зіморовича ч. 20.

— **Сахарина.** Незадовго побачимо сахарину, яка має заступити нам цукор. Не має вона поживної вартости, тільки буде уживати ся з недостачі присолоди. Розпорядок міністерства скарбу установив ціни монополевої сахарини і вони війдуть зараз в житє. Дрібною продажею сего артикулу займуть ся аптики і будуть достарчувати його на разі тільки в обмеженій скількости, яка буде служити головно потребам перетворчих промислів, а потім що йно для домашнього господарства. Буде се перед всім для тих промислів, що виробляють штучні, овочеві соки, лімонади, прохолодні безалькоголеві напої, пончі, есенції, наливки, солодкі горівки і т. д. Тим промислам має ся цукор відібрати цілком і так само буде заборонено ресторанам, каварням і цукорням уживанє цукру до солодженя молока, чаю, кави, чоколяди і ин. напоїв.

Можливо також, що заки те нове добре поширить ся, настане мир і люди вернуть до давного солодкого цукру.

— **Краєве товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові** подає отсею дорогою до відома своїх філій, кружків і загалу членів, що вже вийшов з друку підручник для хліборобського населеня: „Відбудова краю“, зладжений і виданий товариством в цїли познакомленя української людности з головними основами відбудови краю, яку розпочала переводити Краєва Централя для господарської відбудови Галичини в Кракові.

Підручник сей містить інформації в справах технічної відбудови знищених війною сіл, міст і місточок і обнимає слідуючі розділи:

1) Централя відбудови, її склад і поділ на секції, а то: а) будівельну, б) рільничу і в) торговельно-промислову;

2) Круг діланя певної Централї;

3) Круг діланя поодиноких секцій;

4) Обсяг діланя і задачі будівельних експозитур;

5) Як старати ся о відбудову знищених?

6) Які зміни треба поробити в орґанізації Краєвої Централї для відбудови краю, щоби зближити уряд до пошкодованих?

7) Повітові прибічні ради при старостствах;

8) Програма діяльности філій і Кружків „Сільського Господаря“ на час війни аж до упорядкованя відносин по війні;

9) Повітові канцелярії філій „Сільського Господаря“.

Сей підручник розіслало товариство управам філій товариства до роздачі даром по одному примірникови для кружків. Колиб отже котра з філій сего видавництва ще не одержала, просимо поруґувати канцелярію товариства, Львів, ул. Зіморовича ч. 20., а канцелярія безпроволочно жадану скількість брошур доставить. Ціна одного примірника „Відбудови краю“ виносить для членів товариства 35 сотиків враз з пересилкою.

— **Комітет помочи для української шкільної молодіжи в Празї.** При кінці грудня 1916 р. ухвалив комітет, що хто обовяжеть ся платити на бурсу в Празї 10 кор. місячно на час війни або нараз пожертвує 100 кор., той буде належати до почоту „Добродіїв“ бурси, а комітет пошанує його свого часу дипльомом з присвятою: „Українська бурса в Празї свому Добродієві (імя) на спомин воєнних років 1914—1917“.

Але зготовленє відповідних дипльомів коштувалоб тепер багацько гроша і заходу а гофрат Пулюй вже й так над міру обтяжений працею, тому дуже радо повитав комітет предложенє його, що всі Добродії бурси мають дістати замість дипльомів ціле св. Письмо старого і нового завіту, переклад Куліша і дра Пулюя. На першій сторінці св. Письма буде стояти: „Добродієви української бурси в Празї (імя) на спомин воєнних років 1914—1917“ і власноручний підпис дра Пулюя. Комітет замовив вже книги св. Письма в книгарні біблійного товариства у Відні і єсть надія, що не за довгий час можна буде почати висилку книг.

— **Наші полонені в Румунії.** Румунське товариство Червоного Хреста, доносить вивідному бюрови для воєнних полонених у Відни, що наші жовнярі, яких взято в полон, інтерновані в Ґалачи, Сінотс, Барляді і Мастакані а офіцири перебувають в Доброзец.

— **Максим Ґоркий міністром?** Зі Штокгольму подають, що нове російське правительство носить ся з пляном утвореня міністерії для красних штук. Ся тека мала би припасти російському знаменитому письменникови Максиму Горкому.

ПОМЕРЛИ.

Катарина Балтарович жена емер. радника суду в Золочеві померла дня 26 марта 1917 в 65 році житя. В. її п.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 29. марта 1917.

Нині: 29. марта гр.-кат. Савина і Папи, римо-кат. Кирила.

Завтра: 30. марта гр.-кат. Алексія ч. Б., римо-кат. Валерія.

○ **Оселі для інвалідів У. С. С.** орґанізує Товариство „**Маківка**“ в Новім Санчи. Удїл 10 корон, вписове 1 корона. Посередничить в вишукуваню посад для інвалідів У. С. С. і приймає добровільні жертви на закупно осель.

○ **Вівторок**, дня 3. цвітня б. р. відбуде ся в парляменті о год. 10 перед полуднем **повне засіданє Української Парляментарної Репрезентації.** З огляду на вагу справ, які суть на порядку нарад просить ся всіх Членів У. П. Р. взяти **конечно** участь в тім засіданю. — Президія.

○ **Вечер казок** для дітвори устроює „Союз Українок“ в неділю дн. 1. цвітня в сали Бесіди. Початок о год 4. по пол. Вступ для дітий 50 сот., для дорослих 1 К. Буфет повний солодощів. Приходіть малі гості - 1—2

○ **Виділ читальні** Просвіти городецького передмістя пл. св. Юра ч. 5 у Львові скликує на день 1. цвітня с. р. звичайні За-

гальні Збори членів читальні на 5 годину по полудни з деним порядком: 1. Звіт уступаючого Виділу, 2. Вибір нового Виділу, 3. Звіт контрольної комісії, внесеня, запити і дискусія. В случаю невідповідного числа членів відбудуть ся ті Збори о 6 годині вечером без огляду на число присутних членів. Виділ читальні звертає ся до українського населеня того передмістя з зазивом, щоби численно вписували ся в члени читальні. В читальні відбуває ся наука для анальфабетів безплатно, під проводом управителя школи народної. Просимо посилати на доповняючу науку, котра відбуває ся що неділі від 4—7 години вечером.

○ **В справі „Світа“.** В 25-ім ч. „Укр. Слова“ з 11. лютого с. р. було оповіщено, що „Світ“ появляти меть ся 1. і 15. кождого місяця в обемі 16—32 ст. друку під редакцією д-ра Дениса Лукіяновича. Не зазначено, що я маю бути відвічальним редактором, а хтось другий видавцем і буде редаґувати. Що після такої оповістки вважали мене редактором „Світа“, на се маю докази в листах, розмовах і опінії, яка мене тісно звязувала з „Світом“. Ні одної статі перед друком п. видавець „Світа“ не мав спромоги дати мені до перегляду і з тої причини я мусів зречи ся одвічальности за редакцію перед властями. Зрік ся її в „Укр. Слові“ не в обиду комусь, тільки, щоб чужа праця не прилипала до мене. Поза тим не маю і не знаю ніякої тайни. — Д. Лукіянович.

Послідні вісти.

з головної австрійської кватири.

З дня 28. марта.

Східний фронт:

Фронт маршалка пільного Макензена:

Не було важніЙших подій.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

На пілудне від долини Уз здобуто на просторони трьох км. російські становища на узгірях і вдержано їх проти сильних протинаступів. Полонено 150 жовнярів і здобуто три скорострілн і 2 метавки мін. Вчера пополудни неприятель знов безуспішно наступав на становище на Маґіарос. В Карпатах лісних успішні борби на поли перед становищами.

Фронт баварського князя Леопольда:

Коло Станиславова вдер ся наступаючий відділ до головного неприятельського становища. Росіяни втікли. Зрештою мала боєва діяльність.

На Італійськім фронті:

Число полонених Італійців в борбі на полудне від Біглю зросло на 15 офіцирів і 500 жовнярів. В тій области є дуже оживлений арматний огонь і борба метавками мін.

На південно-східним фронті:

На альбанськім фронті сильнійший арматний огонь.

Заступник шефа Ґенерального штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

з головної німецької кватири.

Західний фронт:

В більшій части армії день минув спокійно. На терені по обох сторонах Сом і Оази мала боєва діяльність. Як успішно війська наші борять ся, свідчить факт, що на поли борби з 26. с. м. між Лянікур а Мошіє начислено 1000 убитих Анґлійців. Вчера Французи на західнім березі Оази коло Ля Фер потерпіли кроваві втрати. В Шампанії здобуто кілька французьких ровів на полудне від Ріпон. Також і в випарах на полудне від Ст. Суплет і коло Такір полонено 300 Французів і здобуто кілька скорострілів і метавок мін. На північ від Раймс і в Арґонах неприятельські вивідні відділи, котрі вдерли ся до наших становищ, прогнано протинаступом.

На східнім фронті:

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Між морем а Карпатами весняна відлега спиняє воєнну діяльність. Добича з борб над Сомою збільшила ся на 20 метавок мін і 11 скорострілів.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа.

З підїзду на полуднево східний склін гори Чіман в Карпатах лісних наші відділи вдерли ся до російських становищ, висадили кілька землянок і вернули з полоненими та добичю. На Маґіарос наступ Росіян не повів ся. На полудне від долини Уз війська здобули приступом сульно укріплений гірський хребет і вдержали ся на нім проти кількох протинаступів. 150 бранців і кілька скорострілів і метавок мін лишилось в наших руках.

В области військ Макензена і на фронті македонськім сутички на терені перед становищами і хвилями сильнійша діяльність артилерії.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред. Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 15